

ספרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים וחמשה

היכל
שלישי

מאמר
בן פורת יוסף
תקס"ה

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב יד

על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.
שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

MAAMAR
BEN PORAS YOSEF 5565

Copyright © 2020

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

פתח דבר

לקראת ש"ק תשא, פ' פרה, הבעל"ט, הננו מוציאים לאור מאמר ד"ה „בן פורת יוסף" תקס"ה, מאת כ"ק אדמו"ר הזקן.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה, מכתבי־יד מעתיק מספר 67*, בהשוואה לכתבי־יד אחרים שבספריית אגו"ח.

לתועלת הלומדים והמעיינים, הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים.

*

המאמר נערך על ידי הרה"ת ר' אלכסנדר זיסקינד שי' פיקארסקי.

מערכת „אוצר החסידים"

ט' אדר, ה'תש"פ
ברוקלין, נ.י.

(* תכריך כתי"י זה נתקבל לאחרונה לספריית אגודת חסידי חב"ד ע"י הרה"ח ר' ארי'ה שי' קאלטמאנז, לע"נ אביו ר' יוסף בנימין ע"ה בן ר' מנשה הי"ד.

בעז"ה ליל שבת הנ"ל

בן פורת יוסף¹ בן פורת עלי עיץ² כו', הנה תיבת פור'ת הוא אותיות תופ"ר³ וגם אותיות פות"ר⁴, כי הרי הי' פותר חלומות⁵, וכאשר פתר כן הי"ו כידוע. ולהבין ענין פתרון חלומות דיוסף. וגם להבין ענין השבטים שלא הכירו כלל ביוסף שהוא עברי, ואיך יתכן למדרגת השבטים שנקראו שבטי י"ה⁷ כו', [ו]כל בנין בני"י בתו"מ מהם כו', יטעו כ"כ ביוסף לדמותו למצרי כו'. והלא ידוע דגם יהודי"ה שהוא בחי' עולם הדבור⁹ כמ"ש הפעם אודה את ה'י"ו כו', ניגש אל יוסף בבחי' ביטול כו' כמ"ש ויגש אליו יהודה¹¹ כו' וכמ"ש במ"א, וא"כ איך לא הכירוהו כו'.

משנת תקס"ה. סה"מ תרל"ג ח"א ע' סב: ורבינו ז"ל הקשה עוד יותר. לקמן על יד הערה 29 מציין למאמר ד"ה שיר המעלות בשוב הנ"ל: שמבואר למעלה בענין החלומות . . עיגולים דתוהו . . כנ"ל. וכן שם בין הערות 34-35: כמ"ש למעלה. (2) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין: ויחי מט, כב.

(3) פור'ת . . תופ"ר: ראה רמ"ז אמור צה, א, מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קצו. תו"א וישב כט, רע"א. תו"ח ויחי רמב, ד ואילך ובהערה 2. סה"מ תרל"ח ע' תפ. וש"נ. תרל"ז ח"א ע' קמד. וש"נ. (4) פור'ת . . פות"ר: ראה אגדת בראשית פפ"ב. לקו"ת וישב מ, ח. ויחי מט, כב. לקמן שם. מאמרי אדה"ז תקס"ה שם. תו"ח שם ובהערה 3.

(5) הי' פותר חלומות: וישב מ, יב ואילך. מקץ מא, כה ואילך. לקו"ת שם. (6) וכאשר פתר כן הי": ע"פ מקץ מא, יג. (7) השבטים שנקראו שבטי י"ה: תהלים קכב, ד.

(8) בני"י: ג"ד: כנ"י. (9) יהודי"ה . . עולם הדבור: ראה גם פי' הראב"ד לסי' פ"ה, מ"א. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קפד. (10) הפעם אודה את ה': ויצא כט, לה. (11) ויגש אליו יהודה: ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קמו. תו"א ויגש מד, א.

(1) בן פורת יוסף: הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי ממאמר אביו כ"ק אדמו"ר הזקן ליל שבת פ' וארא תקס"ה. ונכללו בו ד' מאמרים כדלקמן. מאמר זה בארוכה מכ"ק אדמו"ר האמצעי נדפס בתו"ח ויחי רמב, ד ואילך. וראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן על ענינים ח"ב ע' תרד-תרה.

בכותרת כאן נרשם: ליל שבת הנ"ל [פ' וארא] שנאמרו בו ריבוי דרושים. הנחות אחיו הרב משה בן כ"ק אדמו"ר הזקן מדרוש זה נדפסו במאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ושם נחלק לד' מאמרים. א) להבין מ"ש באחיו של יוסף שהם לא הכירוהו – ע' קצב ואילך. ב) ויאסור יוסף מרכבתו – ע' קצט. ג) כי אם זכרתני אתך – ע' ר. ד) כל הדברים גיעים – ע' רא ואילך.

המאמר נמצא בבוק א = 67 ע' פא בכותרת: בעז"ה ליל שבת הנ"ל. ב = 2076 ע' סו בכותרת: בעז"ה ליל שבת הנ"ל. ג = 1748 קמ, א בכותרת: בעז"ה ליל שבת הנ"ל. ד = 2417 ע' 37. אותיות או תיבות הבאים בחצאי ריבוע ניתוספו ע"פ ביכלאך אג"ד. שינויים קלים אחדים תוקנו בפנים ע"פ ביכלאך הנ"ל מבלי להעיר על כך בהערות.

המאמר נזכר לעיל בפנים הספר במאמר ד"ה שיר המעלות בשוב שנאמר גם בליל שבת פ' וארא בהנחת כ"ק אדה"א על יד הערה 31: הפה דיוסף . . בסמוך בעז"ה. באוה"ת וישב כר ו ע' 2172: 'וע' ג"כ ע"פ בן פורת יוסף

בן פורת יוסף

אך הענין הוא דיודע שהאבות הן [הן] המרכבה¹², אברהם במדת החסד¹³ כו', וענין המרכבה הוא בחי' הביטול במציאות, מפני עוצם הדביקות וההתקשרות [שלו] באור א"ס ב"ה, וכמ"ש באברהם הלך ונסוע¹⁴ כו', וכן אשר התהלכתי לפני¹⁵ כו'. ולשון הליכה¹⁶ היינו שבכל דרכיו, גם בפרטיות מחשבותיו ודבוריו כל ימיו הי' רק לה' לבדו תמיד כו', וזהו הטעם שנק' מרכבה, כביטול הסוס לגבי רוכבו כו'. ולזה הטעם היו האבות רועי צאן¹⁷ ולא עסקו בפרנסה אחרת, כי ע"ד הפשוט הנה בכל העסקים זולת רועה צאן, יש טרדות רבות במחשבה המנועות ומבדילות עוצם הדביקות להיות בבחי' מרכבה כנ"ל, אבל בעסק רועה הצאן אין בה שום טרדה¹⁸ כלל, ויוכל להיות כל מחשבתו פנוים כו'. והנה גם השבטים היו רועי צאן¹⁹ כידוע, והכל מטעם זה [כנ"ל] להיות כי גם הם היו בחי' מרכבה, אך שהם היו בבחי' מרכבה תתאה²⁰ לשכינה [כו'] כידוע. אבל יוסף לא הי' רועה צאן²¹, אלא אדרבה הי' טרוד מאד בעסקי פרנסות שונות כאשר הי' אצל פוטיפר שר הטבחים כמ"ש ויבא הביתה לעשות מלאכתו²² ותרגומא בכיסי²³ דחושבנא כו'. והוא בטרדא גדולה ורבה מאד. ומכש"כ וק"ו כשנעשה מלך על כל ארץ מצרים, דיודע שיש עוצם טרדא רבה בענין עוסק²⁴ המחשבה בכל פרטי עניני המלוכה וכמאמר על חללה של רשות²⁵ כו', והרי לא הי' שום ענין נעשה בלעדו כמ"ש בלעדו לא ירים איש²⁶ כו' רק הכסא [אגדל ממך]²⁷ כו'²⁸, וא"כ יש להפלא

12) שהאבות הן [הן] המרכבה: ב"ר פמ"ז, ו. ו. פפ"ב, ו. ראה סה"מ תרמ"ב ע' רלח. וש"נ.
13) אברהם במדת החסד ראה זה בראשית מז, ב. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' צו. מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"ב ע' תקפ ובהנסמן במ"מ לשם. מאמרי אדה"א קונטרסים ע' ד. וש"נ.

13) ועבדו זקן ביתו .. מט"ט: זהו מדרש הנעלם ח"ש קכו, ב.
14) הלך ונסוע: לך יב, ט.
15) אשר התהלכתי לפניו: ח"ש כד, מ.
16) ולשון הליכה: ראה גם תו"ח כאן רמג, א.

17) האבות רועי צאן: בתו"ח כאן רמג, ב מצייני: לך יג, ג. ב. ויגש מז, ג.
18) בעסק רועה הצאן .. טרדה: ראה לקו"ש ויצא כרך ל ע' 135 ובהערה 17.
19) השבטים היו רועי צאן: וישב לז, ב. ויגש שם.

20) השבטים .. מרכבה תתאה: ראה זהר ויחי רמא, א. תו"א וישב כח, א. ויחי קג, סע"א ואל"ך. ויקהל קטו, ג. לקו"ת צו יז, ב. תו"ח ויחי

רמג, ב ובהערה 32.

21) יוסף לא הי' רועה צאן: ראה תיוב"ע וישב לז, ב. שה"ש זוטא א, טו. תוספות השלם וישב שם אות יח. תו"ח ויחי רמג, ג. סה"מ תרל"ג ח"א ע' סג ובהנסמן שם. ח"ב ע' תרג. 22) ויבא הביתה לעשות מלאכתו: וישב לט, יא.

23) ותרגומא בכיסי: א: ותרגומו למבדק בכיסי. ג"ד: ותרגומו בכתבי. ראה מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קצב. הלשון שבפנים – ראה מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' רפח. מאמרי אדה"א ויקרא ח"א ע' רסה. וש"נ. מאמרי אדה"א נ"ך ע' קצ בהערה. אוה"ת בראשית תנת, ב.

24) בענין עוסק: א: בענין עומק. ג"ד: בעיין עומק.

25) חללה של רשות: שבת יא, א וברש"י שם. 26) בלעדו [ד: בלעדך] לא ירים איש: מקץ מ, מד – ושם: ובלעדך.

27) רק הכסא [אגדל ממך]: מקץ מ, מ.

28) כו': כ"ה בהכתי"י.

בן פורת יוסף

ז

מאד איך הי' יוסף מרכבה מאחר שהי' טרוד גדול כ"כ, והרי האבות מטעם זה לא הי' רק רועי צאן כנ"ל.

אך הענין יובן עפ"י הקדמה בתחלה מה שמבואר למעלה בענין החלומות²⁹, ששרשם נעלה מאד, דהיינו מבחי' עיגולים דתוהו כו', וימלוך וימות³⁰, ומה שנמצאו בהם ב' הפכים יחד כנ"ל, הוא מפני שרשם שבכחי' התוהו ששם ג"כ ימצאו ב' הפכים, כי הרי הן זת"ז³¹, כאו"א בפ"ע בבחי' הפירוד כידוע וד"ל.

והנה שורש יוסף הי' מבחי' המלך השמיני הנק"מ³² הד"ר³³ כו', [ש]הוא למעלה הרבה מז' מלכים דתוהו³⁴ כו', שהרי המלך הח' הנק' הד"ר כו' הוא המקור לבחי' התיקון³⁵ כידוע. והרי מאחר שהוא המתקן בחי' התוהו, הוא גבוה הרבה מבחי' התוהו ו' והתיקון כו'. וע"כ הי' יוסף פותר החלומות, כי בחי' החלומות הן עולין בשרשן בבחי' ז' מלכים דתוהו כמ"ש למעלה²⁹, והמלך הח' הוא המתקן אותם, דהיינו ענין הפתרון של החלומות, שהולכים אחר הפה"ה³⁶ דיוסף דוקא, שכאשר פתר כן הי' כו'. והיינו מפני שהוא להיות[ן] נעלה הרבה מהם, יוכל לחבר אותם ולהביאם למעלה מעלה ולתקן אותם, והוא ע"י הפתרון שיפתור אותם כו'. ועיקר הענין הוא שידוע איך לתקן אותם, דהיינו איך שיחבר כל ההפכים שנמצאו בהם ולהיות אחד, בהיותו מביאם³⁷ בבחי' קו המדה³⁸ שבבחי' התיקון כו'. והיינו שנק' פור"ת יוסף אותיות תופ"ר³ ואותיות פות"ר⁴ כו', כי הנה להיות[ן] מחבר בחלומות כל ההפכים שישכנו יחדיו במדה נכונה כו', הוא [ה]נק' תופ"ר כמו התופ"ר בתפירות החוט שנעשה חיבור ב' חתיכות בגדים נפרדים כו'. ולהיותו מתקן אותם בבחי' הפתרון, להביאם במדרגה שלמעלה מהם הרבה כו' נק' פות"ר. וגם להיות שממנו שרש התיקון בבחי' רבוי התחלקות האורות בכל"ם

2224. (יהל אור) תהלים ע' קנב. ע' שלד. סה"מ
תרל"ג ח"א ע' סו. ח"ב ע' תרד: וע"פ הקבלה.
33) המלך השמיני הנק' הד"ר: וישלח לו,
לט.

34) מז' מלכים דתוהו: ראה וישלח לו, לא
ואילך. זהר אד"ר נשא קבת, א. קלה, א. לקו"ת
וישלח שם.

35) המלך הח' . . הד"ר . . המקור . . התיקון:
ראה ע"ח שער שבה"כ ש"ט, פ"ח. שער התיקון
ש"י, פ"ג. (חלק מ)הנסמן לעיל בהערה 32.
36) הפתרון של החלומות . . הפה: ברכות
נה, ב.

37) מביאם: ג: מבואר.
38) קו המדה: ראה גם מאמרי אדה"ו
תקס"ה ח"א ע' יד.

29) שמבואר למעלה בענין החלומות: ד"ה
שיר המעלות בשוב – הנחת כ"ק אדמו"ר
האמצעי.

30) וימלוך וימות: וישלח לו, לב ואילך –
בדילוג.

31) התוהו . . זת"ז: ראה גם ד"ה ויאמר משה
לא איש דברים תקס"ה – הנחת כ"ק אדמו"ר
האמצעי.

32) יוסף . . המלך השמיני הנק' הד"ר: ראה
מאמרי אדה"ו תקס"ג ח"א ע' פו – תו"א ויחי
קג, ב. לקמן פיסקא והנה יוסף אמר בחלומו.
מאמרי אדה"ו תקס"ה ח"א ע' קצד. ע' קצט. ע'
ר. תו"ח וישלח קפח ד ובהערה 49. שמות לט,
ג. וש"נ. פיה"מ נו, ד. אוה"ת בראשית ס"ע תכו.
וישב כרך ו ע' 2172. מקץ ע' 2204. ויגש ע'

בן פורת יוסף

מכלי"ם שוני"ם כידוע, נק' פור"ת לשון פר"ה ורב"ה³⁹, לפי שמפליא להרבות [את] האורות עא"ק⁴⁰ ושיעור בריבוי רבבות התחלקות כו', ולכך נק' יוסף ע"ש ההוספה ההרבי שהוא מוסיף השפע עא"ק וכמ"ש יוסיף דעת⁴¹ כו' וד"ל.

וזהו שנק' יפה תואר ויפה מראה⁴², פי' כי בחי' היופי והתפארת לא תמצא כלל בגוון א' לבן או אדום כו', אלא בעירוב הרבה גוונים יחדיו⁴³ דוקא, וכאשר העירוב הוא במדה נכונה ובמזיגה יפה דוקא, וזהו יפה מראה בטוב המזיגה בהרבה גוונים [יחדית] כו', ויפה תואר במזג נכון בצירור עצמו כו'. וכ"ז רק מפני שרש בחי' יוסף הי' ממלך השמיני הנ"ל, שממנו נמצא שרש התיקון למדוד האורות בכלים במזיגה נכונה לפי קו המד"ה כו', לכך נק' יפה מראה וד"ל.

והנה להשכיל כל הנ"ל למעלה מעלה באור א"ס ב"ה הגם שאין לו גוף ולא דמות הגוף⁴⁴ כו', עכ"ז עד"מ ודוגמא יש להבין בו בחי' יוסף הנ"ל שנק' פותר חלומות⁴⁵ כו'. דהנה ידוע שעצמות א"ס ב"ה מובדל בערך מכל ההשתלשלות דאבי"ע כו', כי כולן הן רק נמשכין ובאי' ע"י בחי' אותיות בלבד, כמו אותיות החכמה שם⁴⁵ ע"ב⁴⁶ כו', וכן אותיות הרצון כו', וכ"ש בחי' עצמות המאציל רם ונשא למעלה מעלה מבחי' האותיות כו'. ואמנם עכ"ז אנו אומרים עליו שהוא צופה ומביט עד סוף כל הדורות⁴⁸ כו', והבטה זו בבחי' אותיות מחשבת חכמתו ית', היא באה בסקירה אחת ממש, עד"מ בידיעת האדם שצופה ומביט על כל עצמות[ן] בסקירה ורגע א'. כמ"כ בידיעת עצמו ית', צופה ומביט על ההשתלשלות דאבי"ע⁴⁹ מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, והן נסקרין בסקירה א'⁵⁰ בכל ר"ה, שכל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון⁵¹ כו'. ולא עוד

39 פור"ת לשון פר"ה ורב"ה: ראה תרגום אונקלוס הובא ברש"י ויחי מט, כב כאן. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קמו.
40 עא"ק: אגד: = עד אין קץ.
41 יוסף . . יוסיף דעת: קהלת א, יח. ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קמו. ע' קצו.

42 יפה תואר ויפה מראה: וישב לט, ו.
43 היופי והתפארת . . הרבה גוונים יחדיו: ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' מט. ס"ע פו ואילך. ע' קצד. ע' שעב. לקו"ת שה"ש יד, א.

44 תו"ח בראשית מ, א ובהערה 6. ראה גם תו"א וישלח כה, ס"ע ואילך: כשמורכבים ב' וג' גוונים יחד הוא עיקר היופי. אגה"ק ס"ב ק"ז, ב. מאמרי אדה"א דברים ח"ב ע' תקג. נ"ך ע' שכו. וש"ב.
45 שאלו לו גוף ולא דמות הגוף: ע"פ פיוט יגדל. ראה גם אה"ת על ענינים ע' קלו ואילך.

46 סה"מ תרל"ח ע' ריו. וש"נ. ע' תכד ואילך.
45 החכמה שם ע"ב: ראה ע"ח שער טנת"א ש"ה, פ"א ובמפרשים שם. שער רפ"ח ניצוצין שי"ח, פ"ב. מאמרי אדה"ז כתובים ח"ב ע' נז ואילך.
46 שם ע"ב: ראה זהר תרומה קלב, ב. מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"ב ע' תשיז ואילך. סה"מ תר"ם ח"ב ע' תשלו. וש"נ.
47 וכ"ש בחי': אד: ובחי'. ג: וכנ"ל ובחי'.
48 צופה ומביט עד סוף כל הדורות: פיוט אתה זוכר את כל המפעל – מוסף לר"ה ברכת זכרונות.
49 דאבי"ע: א: דבי"ע.
50 והן נסקרין בסקירה א': ר"ה יח, א.
51 בכל ר"ה שכל באי עולם . . כבני מרון: ר"ה טז, א במשנה, יח, א.

39 פור"ת לשון פר"ה ורב"ה: ראה תרגום אונקלוס הובא ברש"י ויחי מט, כב כאן. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קמו.

40 עא"ק: אגד: = עד אין קץ.
41 יוסף . . יוסיף דעת: קהלת א, יח. ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קמו. ע' קצו.

42 יפה תואר ויפה מראה: וישב לט, ו.
43 היופי והתפארת . . הרבה גוונים יחדיו: ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' מט. ס"ע פו ואילך. ע' קצד. ע' שעב. לקו"ת שה"ש יד, א.

44 תו"ח בראשית מ, א ובהערה 6. ראה גם תו"א וישלח כה, ס"ע ואילך: כשמורכבים ב' וג' גוונים יחד הוא עיקר היופי. אגה"ק ס"ב ק"ז, ב. מאמרי אדה"א דברים ח"ב ע' תקג. נ"ך ע' שכו. וש"ב.
45 שאלו לו גוף ולא דמות הגוף: ע"פ פיוט יגדל. ראה גם אה"ת על ענינים ע' קלו ואילך.

46 סה"מ תרל"ח ע' ריו. וש"נ. ע' תכד ואילך.
45 החכמה שם ע"ב: ראה ע"ח שער טנת"א ש"ה, פ"א ובמפרשים שם. שער רפ"ח ניצוצין שי"ח, פ"ב. מאמרי אדה"ז כתובים ח"ב ע' נז ואילך.
46 שם ע"ב: ראה זהר תרומה קלב, ב. מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"ב ע' תשיז ואילך. סה"מ תר"ם ח"ב ע' תשלו. וש"נ.
47 וכ"ש בחי': אד: ובחי'. ג: וכנ"ל ובחי'.
48 צופה ומביט עד סוף כל הדורות: פיוט אתה זוכר את כל המפעל – מוסף לר"ה ברכת זכרונות.
49 דאבי"ע: א: דבי"ע.
50 והן נסקרין בסקירה א': ר"ה יח, א.
51 בכל ר"ה שכל באי עולם . . כבני מרון: ר"ה טז, א במשנה, יח, א.

אלא שמשפיל א"ע אח"כ למטה מטה, להשיג בבחי' השגחה פרטיות על כל דרכי בני אדם בפרטי פרטיות, כמ"ש עיניך פקוחות על כל דרכי בני אדם⁵² כו'. וא"כ יש כאן ב' היפוכים שנסקרים בסקירה א', ולפי"ז אין תופסין מקום כלל וכלל, וגם הוא משיג בכל פרטיהם עד שכאו"א תופסים מקום כו'. ושניהם אמת, שבוודאי כל מה שצופה ומביט עד סוף כל הדורות, כלא חשיב הבטה זו לגבי עצמותו שאין ערוך לו כו'. וגם מה שמשגיח בכלם בהשגח[ה] פרטיות, ונחשבת מחשבה והבטה זו ליש ודבר מה, גם זה אמת. שבוודאי לא תחשב מחשבה והבטה זו כמו מחשבה וזה באדם התחתון ח"ו, כי הלא נאמר כי לא מחשבותי מחשבותיכם⁵³ כו' וד"ל.

ועד"ז ה' הענין ביוסף, שאעפ"י שהי' לו טרדות רבות ועצומות מאד, לא הי'ן מבלבלים כלל וכלל, לעוצם הדביקות שלו להיות בבחי' מרכבה ממש. כי לא הי'ן תופסים מקום כלל וכלל, מפני שהי' נשמתו בחי' מרכבה לבחי' צופה ומביט כו', שלמעלה מעלה מכל ההשתלשלות כו', עד שנסקרין בסקירה אחת כנ"ל וד"ל. ולזה הטעם ה' מלך על ארץ מצרים בטירדא רבה בהשגחה פרטיות, וגם לא הי' תופס מקום כלל שהמה ב' הפכים ממש כו'. והוא [כ]מ"ש למעלה שהי' מבחי' המלך הח' המתקן בחי' התוהו והתיקון, ויוכל לחבר ב' הפכים כו', [ו]כנ"ל שנק' פור"ת ותופ"ר³, וגם נק' פות"ר חלומות, שכאשר פתר בפיו אופן צירופי אותיות, כן הי' בחלום אופן החיבור והתיקון כו' וכנ"ל וד"ל.

וז"הו הטעם שהי' כל עיקר סיבת עליות דיוסף רק ע"י פתרון החלומות כו'. אך השבטים קראוהו בעל החלומות⁵⁴ כו', כי הנה שרש השבטים למטה הרבה ממדרגת יוסף, כי הן היו בחי' י"ב גבוליים⁵⁵ אלכסון⁵⁶ כו', דהיינו לאחר התיקון ממש, כאשר כבר נמדדו האורות בכלים מכלים שונים כו'. כמו שידוע בצירור מעמד ומצב השבטים בצירור קומה, עד שהשבטים האחרונים גד⁵⁷ ואשר⁵⁸ המה בחי' תרין ירכי⁵⁷, הרגלים⁵⁹ שבבחי' העקביים, כמ"ש גד⁶⁰ גדוד יגודנו [כו'] עקב⁶¹

52 עיניך פקוחות על כל דרכי בני אדם: ירמי' לב, יט. ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קצג. מאמר ד"ה ועינינו מאירות הב' מכ"ק אדמו"ר האמצעי – נמצא בדפוס.
53 כי לא מחשבותי מחשבותיכם: ישעי' נה, ח.
54 השבטים קראוהו בעל החלומות: וישב ל, יט.
55 שרש השבטים . . י"ב גבוליים אלכסון: ראה ס' הבהיר סמ"ב. זהו במדבר קיח, ב. ביאור"ז לשם פה, א ואילך. מאמרי אדה"א דברים ח"ב ע' תסז ואילך. ושי"נ.
56 י"ב גבולי אלכסון: ראה ס' הבהיר סמ"ב. לקו"ת מסעי צד, א ואילך. פ' ראה כו, ג.
57 גד . . ירכי . . הימין: ראה זהר משפטים קד, סע"ב.
58 גד ואשר . . עקב הימין . . עקב רגל השמאל: להעיר ממקדש מלך ויחי רמא, א.
59 גד ואשר . . תרין ירכי הרגלים: בתו"ח ויחי כאן רמה, ג: שהן ב' רגלים דימין ושמאל. גד . . בחי' עקב ימין: ראה מקדש מלך ויחי רמד, ב.
60 גד גדוד . . עקב: ויחי מט, יט.

בן פורת יוסף

דהיינו בחי' עקב⁵⁸ הימין⁵⁷ ובאשר נאמר וטובל בשמן רגלו⁶² שהוא עקב רגל השמאל⁵⁸ כו' וד"ל. ובחי' יוסף הי' מבחי' המלך הח' הנק' הד"ר³² שלמעלה מבחי' התווה והתיקון וכו"ל, והשבטים לצד התרחקם כ"כ ממעלת יוסף לא השיגוהו כלל. והיו סבורים ששרש נשמתו מבחי' החלומות דתווה, שעדיין הוא קודם התיקון, מאחר שהי' בכחו לסבול ב' הפכים כדוגמת החלום. ולזה לא הי' רועה צאן²¹ כמותם כו', וזהו שקראוהו בעל החלומות. אבל הם טעו, שלא הי' למטה בבחי' החלומות עצמן דתווה, אלא הי' למעלה הרבה מבחי' החלומות, שהרי הוא הי' פותר החלומות מצד שהי' בבחי' המלך הח' כו' וכו"ל וד"ל.

והנה יוסף אמר בחלומו, השמש והירח משתחוים לי⁶³ כו', וכן הי', שנאמר וישתחו ישראל על ראש המטה⁶⁴ כו'⁶⁵, לפי שהי' גבוה גם מיעקב⁶⁶. שהרי ידוע שגם בחי' ישראל⁶⁷ ויעקב⁶⁸ כו' המה מבחי' התיקון⁶⁹ כידוע, אבל יוסף שהוא מלך השמיני³² כו', הרי הוא שורש ומקור שממנו נמצא בחי' התיקון. וגם הז' מלכים המה לפני מלוך מלך לבני⁷⁰ שהוא בחי' התיקון כו', ומלך הח' קדם [גם] לז' המלכים כו'. וזהו שארז"ל ע"פ וישתחו ישראל כו', שחלק כבוד למלכות⁷¹, פ' שחלק כבוד למלך הח' הנק' הד"ר, שרשו של יוסף, שגבוה הרבה ממנו כו' וד"ל. ומ"ש וירא אליו ויפול על צוואריו⁷² כו', יש בזה ב' פירושים, א' שיעקב נתראה ונתגלה ליוסף⁷³. והב' שיוסף נתגלה ליעקב⁷⁴. ולפי פשוטו יוסף הוא שנתגלה ליעקב, שהרי ויפול על צוואריו קאי על יוסף. וגם דסמיך ל' וירא אליו ביוסף קאי. והיינו לפי שיוסף הי' למעלה מיעקב מטעם הנ"ל וד"ל. ומ"ש ויאסור יוסף מרכבתו לקראת ישראל אביו⁷⁵ כו', אין הענין שיוסף העלה א"ע, אלא שהעלה את מרכבתו שירדה למטה כו', לקראת ישראל כו', אבל הוא עצמו הי' למעלה מיעקב, ואיך [י]אמר ויעל לקראת כו' וד"ל.

אבן עזרא ובחיי ויחי מזו, לא. תוספת השלם כאן בשם פרש"י [ובפרש"י הובא זה לקמן מה, ב]. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קצט. תו"ח וישב ריא, ב. ויחי רמד, רע"ג. רמו, א. וראה לקו"ש ויחי כרך לה ע' 211 ואילך.
72) וירא אליו ויפול על צוואריו: ויגש מו,

כט.

73) שיעקב נתראה ונתגלה ליוסף: ראה רמב"ן עה"פ.

74) שיוסף נתגלה ליעקב: רש"י עה"פ.
75) ויאסור .. לקראת ישראל אביו: ויגש מו, כט. [ושם: ויעל לקראת. בתו"ח כאן רמו, ב כפנים. ובמ"מ לשם, שבשני כת"י הובא: ויעל לקראת]. ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קצט.

62) וטובל בשמן רגלו: ברכה לג, כד.
63) השמש והירח משתחוים ל': וישב לז, ט — בדילוג. להבא בסמוך ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קצט.

64) וישתחו ישראל על ראש המטה: ויחי מזו, לא.

65) כו': כ"ה בהכת"י.

66) גבוה גם מיעקב: ראה גם לעיל ובהערה 32.

67) ישראל .. מבחי' התיקון: ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קצט.

68) כו': אגד: כבר.

69) ויעקב .. מבחי' התיקון: ראה לקמן הערה 127.

70) לפני מלוך מלך לבני: וישלח לו, לא.

71) וישתחו ישראל .. כבוד למלכות: ראה

בן פורת יוסף

יא

וזהו שאמר אליהם יוסף, למחי' שלחני אלקים⁷⁶ לשום לכם שארית בארץ עד לפליטה גדולה⁷⁷ כו'. דהנה בכללות נש"י בכל דור ודור יש בהם בחי' יוסף⁷⁸ הנ"ל. והוא אשר ידוע שיש ב' מיני אהבות, אה"ר ואה"ע⁷⁹, והכל רק מבחי' התבוננות בגדולת א"ס ב"ה בבחי' ממלא ובבחי' סובב⁸⁰ כו'. וכאשר לא יאיר אור האהבה בכנ"י כ"כ לעת מן העיתים, הוא מפני שנגרע מהם כח ההשגה וההתבוננות כו', ואין בכחה להוליד [ה]אהבה כו'. וזהו ענין הגלות, דמפני כובד השעבוד בגלות בפרנסה וכדומה, יוגרע בהם כחות האהבות הנ"ל. ולהיות כן, הי' ח"ו [כנ"י] באפס תקוה בהמשך הזמן הרב בגליות כו', עד שהי' נשכח מהם לגמרי שרש [ה]אהבות הנ"ל מפני כלות כחם הנ"ל כו'. אך בחסד ה' עליהם שלח לפניהם בחי' יוסף להיות להם למחי' ממש בכל זמן הגלות כו', והוא בחי' אהבה המסותרת⁸¹ שייסודתה בהררי קודש הנק' טבעיות ועצמ[ו]ת הבאה מאליה מלמעלה, והוא האהבה הבאה מלמעלה בלבד, ולא מצד הכנת הכלי כלל, וע"כ היא למעלה מן הדעת וההשגה ונק' יוס[ו]ף⁴¹ דעת⁸² כו'. ולזאת האהבה אין לה קץ ושיעור כלל, ולא חשך אורה כלל גם בגלות, כי מסותרת היא בלב כנ"י, וא"צ רק להוציאה מן ההעלם כו'. וזהו למחי' שלחני, להוציא אור האהבה זו המסותרת בכנ"י לגלוי מן ההעלם בכל דור ודור, וזאת עיקר סיבת קיומם וחיותם בהמשך הזמן הרב בגלות, ומבלעדי זאת האהבה, הי' כלה כחם במעט זמן כנ"ל וד"ל.

ובזה יובן מ"ש אסף על זמן הגלות, רועה ישראל האזינה נוהג כצאן יוסף⁸³, והזכיר יוסף דוקא, לפי שבזמן הגלות אין עיקר חיות וקיום שרשית בכנ"י אלא בחי' אהבה המסותרת הנ"ל, שהיא בא"ה מבחי' יוסף דוקא, ולזה אמר יוסף, השמש והירח משתחווים לי⁶³, פ"י, ב' אהבות הנ"ל, אה"ר ואה"ע משתחווים [לי] ומשפיעים ליתן כח ועוז בלבד שיתגלה מדרגת יוסף כו'. וזהו ואביו שמר את הדבר⁸⁴, דהיינו איך שיהי' כך לע"ל כשיתגלה מטמוני יוסף כמ"ש בסמוך בעז"ה וד"ל.

ואמנם דוקא בזמן הגלות יוסף גבוה במדרגה לשום לכנ"י שארית בארץ כו', אבל בימות המשיח דכתיב ב' ישכיל עבדי כו' וגבה מא"ד⁸⁵, יהי' אז

מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ס"ע קצו ואילך.

(82) אהבה המסותרת .. הבאה מלמעלה

.. ונק' יוסף דעת: ראה גם בענין יוסף דעת:

מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קמז.

(83) אסף .. רועה ישראל האזינה נוהג כצאן

יוסף: תהלים פ, א. ב.

(84) ואביו שמר את הדבר: וישב לו, יא.

(85) המשיח .. ישכיל עבדי כו' וגבה מא"ד:

ישעי' נב, יג. ראה ת"י שם. תנחומא תולדות

באבער כ. ושי"נ.

(76) למחי' שלחני אלקים: ויגש מה, ה. ראה

גם להבא להלן תו"א ויגש מד, ב ואילך.

(77) לשום לכם שארית .. לפליטה גדולה:

ויגש מה, ז.

(78) בכל דור ודור .. יוסף: ראה גם תו"ח

ויחי כאן רמו, ב ואילך.

(79) ב' מיני אהבות אה"ר ואה"ע: ראה תניא

פמ"ג ואילך. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קסז.

(80) ממלא .. סובב: א' ממכ"ע .. סוכ"ע –

זהר רע"מ פינחס רכה, א.

(81) יוס[ו]ף .. אהבה המסותרת: ראה גם

בן פורת יוסף

בחי' יהוד"ה גבוה מיוסף⁸⁶, [דכתיב] ודוד עבדי נשיא להם לעולם⁸⁷ כו'⁸⁸, משא"כ בזמן הגלות כתיב ויגש אליו יהודה¹⁴ כו', שיהודה הי' בטל לגבי יוסף כנ"ל וד"ל.

והטעם ידוע בהיות שכאשר יתברר שם ב"ן⁸⁹ ששרשו למעלה⁹⁰ מ[שם] ס"ג⁹¹ כו', הרי ה[ו]א גבוה משם מ"ה⁹², ועכשיו שם מ"ה⁹³ דיוסף⁹⁴ הוא המברר⁹⁵, והוא ענין למחיה שלחני כנ"ל, אבל לע"ל כתיב אשת חיל עטרת בעלה⁹⁶ כו', למעלה משם מ"ה המברר כו' וד"ל. ממ"ש⁹⁷ למחי' שלחני⁹⁸ וכו' עד לשום לכם שארית בארץ ולה[חיות] [כ]ם לפליטה גדולה⁹⁹, [פי' לפליטה גדולה] היינו כאשר תגדל מדריגת המלכות דיהודה בימות המשיח, שיהי' גבוה ממדריגת יוסף הרבה כנ"ל, ואז א"צ למחי' דיוסף כלל. אך עד שיהי' בחי' עליות המל' בימות המשיח, למחי' שלחני אלקים בכל משך זמן הגלות כנ"ל וד"ל.

ובכ"ן יובן מאמר הזהר על יוסף שנק' גננא דגנתא⁹⁸ כו', פי' גנת"א הוא מל' דאצי⁹⁹, שהוא בבחי' התיקון מכלים רבים ושונים (כמ"ש ככר¹⁰⁰ זהב

93 שם מ"ה: ראה זהר בהקדמה ד, א ובדרך אמת שם. הנסמך במאמרי אדה"א נ"ך ע' עא.

94 שם מ"ה דיוסף: ראה גם תו"א ויחי קג, ב. תו"ח וישב קפת, ד. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' צט. ע' קמח. ע' קצה.

95 שם מ"ה . . הוא המברר: ראה ע"ח שער טנת"א ש"ה, פ"א. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' כב. ע' רלו. לקו"ת בלק סט, א ואילך. מאמרי אדה"א דברים ח"א ע' ה. ושי"נ. ח"ב ע' תקעג ואילך. ח"ד ע' אריג ואילך.

96 אשת חיל עטרת בעלה: משלי יב, ד.

97 ממ"ש: אגד: וזהו שאמר.

98 הזהר על יוסף שנק' גננא דגנתא: ראה שם תרומה קסו, ב ואילך. פרדס שער מהות והנהגה ש"ח, פכ"ו (יסוד). מקדש מלך בראשית ו, א. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קצח. תו"א ויגש מד, ג.

99 גנת"א הוא מל' דאצי: ראה פרדס ובהדרושים שם.

100 מל'. . ככר: ראה גם מא"א מערכת ככר אות יג.

86 בימות המשיח . . יהוד"ה גבוה מיוסף: תו"א ויגש מד, א.

87 ודוד עבדי נשיא להם לעולם: יחזקאל לו, כה.

88 כו': כ"ה בהכתיב. תו"ח ויגש רלד, א.

89 שם ב"ן: מובא כמ"פ בע"ח ופע"ח וכו'. ראה גם ז"ח רות (מהדורת מרגליות) פד, ב. ס' הפליאה (פרעמישלא תרמ"ד) ל, ריש ע"ב (הב'). שושן סודות מ, ב. מא, ע"ב. לעיל בריש הספר ע' א.

90 יתברר שם ב"ן ששרשו למעלה מ[שם] ס"ג: בתו"ח ויחי כאן קמו, א: יתברר בחי' ב"ן ויעלה לשרשו בבחי' ס"ג דבינה. ואולי גם כאן צ"ל כו. ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' עב.

91 מ[שם] ס"ג: ראה זהר רע"מ פינחס רמו, ב.

92 יתברר שם ב"ן . . גבוה משם מ"ה: ראה לקו"ת בחוקותי מז, ג. מאמרי אדה"ז תקס"ט ע' פב ואילך. תו"ח וארא ע, ג. ושי"נ. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קלב.

בן פורת יוסף

יג

טהור יעשה את [כל] הכלים¹⁰¹ כו', והוא בחי' כח הפועל בנפעל¹⁰² הנק' שכניה¹⁰³ כידוע, וכמ"ש מלכותך מכ"ע¹⁰⁴ כידוע. ואמר שם דמגרמי"ה אזור"ע¹⁰⁵ כו' ע"ש, פי' שהוא ענין הספיחים שצומחים מעצמם מבלתי זריעה¹⁰⁶, משא"כ התבואה כו'. ויש מעלה בספיחים מה שאין בתבואה, להיות צמיחת הספיחים באה מכחה של הארץ בעצם [לראשונה כו'. וכח זה בא בה מבחי' המשפיע הנותן בה כח זה, ו[הוא] הנק' גננ"א דגנת"א, שמסדר ומתקן להיות כל מיני צמיחת הגינה עפ"י שכלו כו'. והיינו שם מ"ה דיוסף המברר שם ב"ן הנק' גנת"א כו'. וזהו דכתיב אור זרוע להצדיק¹⁰⁷, פי', אור דצדיק הנק' גננא דגנתא, זרוע בגנתא תמיד להיות בבחי' התיקון כנ"ל ע"פ למחיה שלחני אלקים⁷⁶ כו' וד"ל.

ואמנם הגם שמעלת הספיחים נעלה¹⁰⁸ מטעם שהן באים מבחי' יוסף הנק' גננ"א, אבל מעלת התבואה גד[ו]לה מטעם אחר להיותה אור חדש ממש, ע"ד המבואר למעלה שאה"ע ואה"ר⁷⁹ שבאו מההתבוננות, הנה זה חדש הוא מה שנולדו האהבות מחמת ההתבוננות כידוע. אבל מה שכח האהבה המסותרת באה בנפש האלקית מן ההעלם לגלוי, אין זה התחדשות כלל וכלל, שהרי היא עצמיות וטבעיות בנפש כו' מכבר ולא באה רק לידי גלוי מן ההעלם. וה"ו כדוגמת הספיחים הגם שנצמחים מכח הארץ עצמה כו', משא"כ צמיחת התבואה[ה] שניתוספי' בכפלי כפלים מכמו שנזרעו כו', שזהו התחדשות גמורה וד"ל. וזהו שלע"ל דוקא נא[מר] אור חדש [על ציון תאיר¹⁰⁹ כו', אור חדש] דוקא, משא"כ עכשיו בזמן הגלות, דוקא בחי' יוסף הוא למחי' כנ"ל, והוא ענין גננא דגנת"א הנ"ל דמגרמי' אזור"ע וכו', בבחי' הספיחים כו' וד"ל, והכל מטעם הנ"ל ששם ב"ן יתעלה לע"ל משם מ"ה⁹² כו'.

וזקן וילקט יוסף את כל הכסף כו' ביתה פרעה¹¹⁰. דהנה ידוע מארז"ל שלש מטמוניות הטמין יוסף, ב' נתגלו כו' והשלישי יתגלה לע"ל¹¹¹ כו'. והענין

106 (106) הספיחים שצומחים מעצמם מבלתי זריעה: ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קצח. תו"ח ויחי רמז, ב ואילך.
107 (107) אור זרוע להצדיק: אגד: לצדיק – תהלים צז, יא.
108 נעלה: אג: גדולה.
109 (109) אור חדש [על ציון תאיר: חרוז בברכת ק"ש שחרית, לאיל ברוך] בנוסח אשכנז.
110 (110) וילקט יוסף .. ביתה פרעה: ויגש מז, יד.
111 (111) שלש מטמוניות הטמין יוסף .. לע"ל: ראה פסחים קט, א.

101 (101) ככר זהב טהור יעשה את [כל] הכלים: תרומה כה, לט – בדילוג.
102 (102) כח הפועל בנפעל: בלקו"ת שלח מז, א: בספרים. ראה הנסמן במ"מ לשם. ספר הישר (לר"ת?) סוף ש"ג.
103 (103) כח הפועל בנפעל הנק' שכניה: ראה גם לקו"ת אמור לא, ג. מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"ב ס"ע סג. ענינים ח"ב ע' תרכא. תו"ח וארא נא, סע"ג.
104 (104) מלכותך מכ"ע: תהלים קמה, יג.
105 (105) דמגרמי"ה אזור"ע: זהר תרומה קסז, רע"א.

בן פורת יוסף

הוא עד"מ אדם שרוצה לנסוע¹¹² בדרך רחוקה מאד מאד, שיתעכב בה זמן רב מאד, בערך ב' וג' שנים וכדומה. הנה האיש הזה יכין צידה לדרך הרבה מאד, לפי שיודע שלא יתקיים במה שבידו ממון להוצאה בעת זומן שיצטרך כו', כי לרוב הזמן יכלה כחו ולא ימצא טרף לנפשו כו'. ע"כ הכין תחלה הכל¹¹³ מאכל ומזון לרוב, וכל מיני הצטרכות, וגם הרבה ממון להיות הכל לצידה לדרך רחוקה כזו כו'. והנמשל מובן, שיוסף לפי שהי' שרשו מבחי' המלך הח' כנ"ל, והוא הי' מקור [לבחי' התיקון כו', ע"כ הי' ביכולת[ן] ללקט ולאסוף כל מיני חסדים הרבים מעצמות המאציל כו', שהי' הכל בהכין לפי הצורך לו לבחי' התיקון שאח"כ כו', והוא עד"מ הנסיעה בדרך רחוקה כו'. כמ"כ שם מ"ה דיוסף יורד מאד למטה לברר ולתקן כו', והיינו בכל משך זמן הרב דד' גליו"ת¹¹⁴ דכנ"י כדי שיהי' להם צידה לדרך מכל מיני טוב וחסד העליון באהבה המסותרת למחי' ומזון נפשם האלקית כו', ש[מ]בלעדי הצידה לדרך שהכין יוסף להם באריכות הגלות הי' כלה כוחם ח"ו וכנ"ל וד"ל.

וזקן וילק"ט יוסף כל הכסף, פי' כל החסדים העליונים¹¹⁵ של מעלה מעלה מכל ההשתלשלות [דתוה"ו ותיקון כו', והביאם בית"ה פרע"ה, בבחי' עלמא דאתגלייא, דאתפריעו כל נהורין¹¹⁶ כו', והוא שם ב"ן כדי לבררם כנ"ל בכל משך זמן הרב דד' גליות וד"ל. וזהו שארז"ל ג' מטמוניות הטמין כו', פי' כי החסד כלול מתלת פרקין¹¹⁷ כידוע, וב' שלישי' התחתונים המה אשר נתגלו למטה בכנ"י¹¹⁸ בכל משך זמן הגלות כו', וא"כ נתלבשו ונעלמו בימי הגלות ובפרט א' שבקרח¹¹⁹ כו'. והפרק הג' הוא בחי' שלישי' העליון שיתגלה לע"ל דוקא, כאשר יהי' עליות המל' ויהי' כנ"י לפליטה גדולה כנ"ל, אז יתגלה גם מטמון יוסף שלא העלימו עדיין בכל משך זמן הגלות להיות להם למחי' כו', והוא אור הגנוז לצדיקים לע"ל¹²⁰ כידוע וד"ל.

הקצרים ע' כג. סה"מ מלוקט ו ע' עט. סה"ש
תשנ"ב ח"א ע' 281.

117) החסד כלול מתלת פרקין: מה' חסדים
הנמשכים בז"א וחסד שבת"ת מתחלק לג'
פרקין – תר"א ויגש כאן מד, ד.
להבא בסמוך ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה
ח"א ע' קצח ואילך. תר"א כאן. תר"ח ויחי כאן
רמז, סע"ד ואילך. ע"ח שער האנואה של"ג,
פ"א-ב.

118) בכנ"י: א': ליתא.

119) שבקרח: פסחים קיט, א.

120) אור הגנוז לצדיקים לע"ל: ראה חגיגה

יב, א. אור שברא הקב"ה ביום ראשון . . גנוז
לצדיקים לע"ל. ס' הערכים-חב"ד כרך ג ע'
תקנו ואילך.

112) עד"מ אדם שרוצה לנסוע: ראה גם
מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קצד. אוה"ת ויגש
כרךו כאן ע' 2216. תר"ח ויחי כאן רמז, ג ואילך.
113) הכל: ג: מכל.

114) דד' גליות: ראה מגילה כט, א בעין
יעקב. ב"ר פ"ב, ד. לקו"ש וארא כרך טז ע'
91. וש"נ.

115) וילק"ט יוסף כל הכסף . . כל החסדים
העליונים: ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א
ע' קצד ואילך. תר"א ויגש כאן מד, סע"ג ואילך.
אוה"ת ויגש כאן ע' 2216. סה"מ תרמ"ב ע' קז.
וש"נ.

116) פרע"ה . . דאתפריעו כל נהורין: ראה
זהר ויגש רי, א. לקו"ת הארזי"ל מקץ עה"פ
(מא, ה) שבע שבלים בריאות. מאמרי אדה"ז

בן פורת יוסף

טו

ובכל הנ"ל יובן¹²¹ הטעם שנענש יוסף¹²² על שאמר כ"א זכרתני¹²³ כו', דלכאורה אינו מובן, שהרי ביעקב מצינו שהכניע עצמו לגבי עשו בכמה השתחוואות¹²⁴, וכל המנחה ששלח אליו¹²⁵, וקראו אדוני¹²⁶ כו'. הרי לא סמך על הנס והכניע א"ע, ולמה נענש יוסף במה שביקש כ"א זכרתני כו'. אך הענין הוא ע"פ הנ"ל דיש הפרש גדול בין יוסף ליעקב כו', והוא אשר בחי' יעקב כבר הוא מבחי' התיקון¹²⁷, דהיינו כאשר האורות נתצמצמו כבר בכלים מכלים שונים כו'. וידוע שיש שרש וראש ליניקת החיצונים מבחי' חיצונית הכלים דקדושה¹²⁸ כו', וא"כ הי' יעקב ירא מאד לפעמים מיניקת החיצונים, כי את זלעז עשה [האלקים¹²⁹] כו', והכל במדה וקצבה. ולפעמים יגברו יניקת החיצונים, וצריך להתנהג עמהם בהכנעה דוקא כמ"ש ולא"ם מלא"ם יאמ"ץ¹³⁰, שזה נאמר ביעקב ועשו דוקא מטעם הנ"ל. אבל לגבי יוסף הי' זה חטא ונענש על כך, לפי ששורש נשמת יוסף הוא מבחי' מלך הח' כנ"ל, שהוא הגבה למעלה מעלה מכל בחי' ההשתלשלות דתוה"ו ותיקון כו' וכנ"ל. וא"כ אין מהראוי לו לבטוח באד"ם כלל ולהכניע א"ע מפני יניקות החיצונים כו'. כי הי' מדריגתו למעלה הרבה מבחי' התיקון כו', אלא אדרבה הוא צריך להתנהג כפי שירצה ה' בלבד, אם רצונו שישב בבור דוקא בבית האסורים ישב, ולא יעשה תחבולות איך לצאת מבית האסורים, וכשיגיע זמנו לצאת יצא ע"פ ה' כו', וכפי שיזמין לו ה', כי השגחת ה' ביוסף הי' למעלה מעלה מסדר ההשתלשלות לגמרי מטעם הנ"ל וד"ל.

וזהו בן פורת יוסף² כו', אותיות תופ"ר³ ופות"ר⁴ ופור"ת¹³¹ כנ"ל. אך מה שכפל עוד בן פורת עלי עין² כו', הענין הוא דכתיב כל הדברים יגיעים¹³² כו', להיות כי באמת יש הרבה דבורים שהמה יוצאים לבטלה בכל אדם אפי' בצדיקים, ומכ"ש וק"ו בנינונים. וכן הרבה מחשבות ומעשים אשר לא לה' המה, שנעשים

פ"א. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' סה. תו"ח כאן רמח, א ואילך.

128) ליניקת החיצונים .. דקדושה: ראה ע"ח שער דרושי נקודות ש"ח, רפ"ו. שער הקליפות שמ"ח, רפ"ב. פ"א. תו"ח ויחי רמח, א. מאמרי אדה"א קונטרסים ס"ע תקמ.

129) את זלעז עשה [האלקים]: קהלת ז, יד. ראה גם סה"מ תרל"ח ע' קלד.

130) ולא"ם מלא"ם יאמ"ץ: תולדות כה, כג.

131) ופור"ת: כ"ה בהכת"י.

132) כל הדברים יגיעים: קהלת א, ח. להבא להלן ראה מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' רא ואילך.

121) ובכל הנ"ל יובן: לפיסקא זו ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' ר. תו"ח ויחי רמח, א ואילך. פלח הרמון וירא סג, ד ואילך. אוה"ת וישב כרך ו' ע' תתרחצ ואילך.

122) שנענש יוסף: ראה ב"ר פפ"ט, ג. מדרש תהלים קה, ו. באוה"ת כאן: כמ"ש רש"י ז"ל בחומש – ס"פ וישב.

123) כ"א זכרתני: וישב מ, יד.

124) ביעקב .. בכמה השתחוואות: וישלח לג, ג.

125) המנחה ששלח אליו: וישלח לב, יד.

126) וקראו אדוני: וישלח לב, ה"ו. יט. לג, ח. יג"טו.

127) יעקב .. מבחי' התיקון: ראה לקו"ת להארז"ל ס"פ וישלח. ע"ח שער העקודים ש"ו,

בן פורת יוסף

ומתחדשים בכל יום בעוה"ז, שהמה לריק ולבטלה לפי הנראה. ובאמת אין לך דבר חוץ ממנו¹³³ ית', ובודאי נובע השפע מלמעלה, עד שיהי' מתחדש מאין ליש כל הדבורים והמחשבות הללו בכל אדם. והוא אשר מבחי' דבור העליון דבחי' אדם העליון אשר על הכסא¹³⁴ כו', יורדת ונופלת מותרי זאת השפע למטה בנבראים, ומזה יש להם כח וחיות לדבר, ובלעדי זה לא הי' יכולים לדבר וכו'. כי בהסתלק מהנבראים השרש והמקור שלהם לא היו נמצאים במציאות¹³⁵ כלל אפי' רגע כידוע, וא"כ יש להפלא האיך יפול מותרי שפע כזו להמציא¹³⁶ דבורים ומעשים של ריק כו'.

אך הענין הוא דירידה זו לצורך עלי' היא בודאי בלי ספק, כי לא ידח ממנו נדח¹³⁷ ח"ו. וענין העלי' הוא שמן המעשים והדבורים הנ"ל יעשה מהם צירופים עליונים דקדושה למעלה, אחר הביורר שיבורר העולם בכל יום¹³⁸ כידוע, ויש מהם שיתעלו במעט זמן ל' וכ' שנה, ויש לק' ור' שנה, ועכ"פ לא ידח ממנו נדח אפי' דבר כ"ש¹³⁹ שלא יתעלה כו'. והמברר הוא שם מ"ה דבחי' יוסף כנ"ל. וזאת עיקר יתרון מעלתו שיוכל להשפיל א"ע כ"כ למטה בצירופים דברים הבטלים ולבררם כו', כי היותר גבוה יותר יוכל להשפיל א"ע¹⁴⁰. וכמעשה דבעש"ט ז"ל¹⁴¹, שבכל ע"ש לא הי' יכול להשפיל א"ע לענות גם¹⁴² לשואלו דבר, והתפלל כמה תפילות שיוכל להשפיל א"ע ולהשיב לשואלו. ולא¹⁴³ היתה

(140) היותר גבוה יותר יוכל להשפיל א"ע: ראה מאמרי אדה"ז תקס"ד ע' קכו, ושם משמע שזהו מהבעש"ט והמגיד. ש"א שער הפורים נח, א. סה, א. וש"נ.

(141) וכמעשה דבעש"ט: ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ס"ע קצג. תו"ח ויחי רמט, ג. שמות מז, ג. אוה"ת מקץ כרך ו ע' 2204. סה"מ תרכ"ז ע' שכג (ושם איתא שפעל בסוף ימיו, ושביליל ש"ק הי' ב' שלישי למעלה ושלישי אחד למטה ובשאר ימי החול בהיפוך). תרל"ג ח"א ע' סו. תרמ"א ס"ע שלה. תרנ"א ע' צו. תרס"ח ע' רכז. עזר"ת ע' קה. תרפ"ח ס"ע כו. תש"כ ע' קצט. תשכ"ד ע' קט. תשכ"ז ע' קנח. לקו"ש י"ט סכלו כרך ד ע' 1255. שם חה"ש ע' 1310. תו"מ התועדויות תשי"ג ח"א ע' 193. תשח"י ח"א ע' 193. תש"כ ח"א ע' 52. תשכ"ז ח"א ע' 339. תשכ"ז ח"ג ע' 142. (143) ולא: ג' (ולא. וסיום הסוגר הוא לכאורה בסמוך אחרי תיבות וישיב לשואלו.

(133) אין לך דבר חוץ ממנו: ראה תרגום אונקלוס בשלח טו, יא. ראה זהר רע"מ פינחס רכה, א. תניא פכ"א כו, ב. מאמרי אדה"א קונטרסים ע' תקפו. וראה גם הגהות לד"ה פתח אלי' תרנ"ח ע' כג ואילך.

(134) אדם העליון אשר על הכסא: ראה יחזקאל א, כו.

(135) בהסתלק מהנבראים. . לא היו נמצאים במציאות: ראה שער היחודה"א פ"א.

(136) להמציא: ג'ל: להוציא.

(137) כי לא ידח ממנו נדח: שמואל-ב יד, יד – ושם: בלתי ידח. ראה גם לקו"ת בהר מ, א. ועוד. מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"א ע' רלט ובהנסמן במ"מ לשם.

(138) הביורר שיבורר העולם בכל יום: ראה גם פע"ח שער התפלה ש"א, פ"ז ושם גם צויון וטעמי המצות (ושער המצות) פ' בהר. ע"ח שער הצלם שכ"ו, פ"ב.

(139) כ"ש = א: כל שהוא.

בן פורת יוסף

יז

כונתו בתפילתו להשיב¹⁴⁴ לשואלו בלבד, אלא שיגיע למדריגה היותר גבוה, ואז ממילא יוכל להשפיל א"ע יותר וישיב לשואלו, ומה שלא הי' ביכולתו כן מתחלה, היינו לפי שלא הי' ברוממות המדריגה כ"כ כו' וד"ל. ועד"ז יובן למעלה ג"כ שזהו יתרון מדרגת יוסף כו'¹⁴⁵ שיוכל להשפיל א"ע כ"כ למותרי השפע דדברים הבטלים ולבררם כו' [וד"ל].

והנה זהו מאמר הר"מ דשכינתא אזלא מאתר לאתר ומדוך לדוך¹⁴⁶ כו', פי' שכינתא הוא עולם הדיבור¹⁴⁷ כידוע, שהוא בבחי' נע ונד בגלותא בדברים הבטלים ומעשיות הבטלים. וסדר אופן העלי' היינו כאשר עד"מ יהי' כמה מלחמות, והמסתעפים מקולות שלהם נעשה קול ניגון באחרים, ומניגון זה יתפעל לב זולתו באהוי"ר, נמצא נתעלה כל מעשה הבטל כו'. וכן כאשר יספר א' לחבירו איזה דבר בטל וחבירו לחבירו עד שיגיע לאיזה איש שיתפעל ויקח מזה תוכחת מוסר וכדומה וד"ל. וזה [ן] ששכינתא אזלא [בגלותא] מאתר לאתר עד שעולה מנמוך לגבוה וגבוהים עליהם¹⁴⁸ כו', עד שיתעלה כל עולם הדבור ומעשה¹⁴⁹ כו'. וכ"ז ע"י יוסף דוקא, המברר כנ"ל ועושה צירופים אחרים מהם בקדושה העליונה כו', וזה מפני יתרון מעלתו דוקא כנ"ל.

וזהו בן פורת עלי עין [כו'¹⁵⁰], פי' מה שתופר ומחבר צירופי' אחרים מצירופי הנמוכי' כ"כ למטה שנפלו מעולם הדבור העליון, הוא מפני ששרש יוסף עלי' עי"ן] למעלה גם מבחי' חכמ"ה¹⁵¹ הנק' עי"ן¹⁵² כמ"ש מעיני' העדה¹⁵³ כו', ומשם יוכל להשפיל א"ע כ"כ ולהעלות הדבור שנפל משרשו בחכמה ולהעלותו כו'. וזהו עלי' עי"ן למעלה מעלה גם מן העין כו', ולזאת המעלה היתירה כפל שנית לומר עליו בן פורת' כו', מפני שבחי' תפירה זו גבוה מתפירה הראשונה מטעם הנ"ל וד"ל.

(150) כו': א: ליתא.
(151) עלי' עי"ן] למעלה גם מבחי' חכמ"ה:
ראה גם מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' רא.
(152) חכמ"ה הנק' עי"ן: ראה אגה"ק סי"ד.
לקו"ת מסעי צד, ד. ביאוה"ז תשא נה, סע"א.
סהמ"צ להצ"צ קלו, ב. פיה"מ עט, ד. ש"א סא,
ב. ע"ח שער דרושי נקודות ש"ח, פ"א. מבו"ש
ש"ב ח"ב פ"א.
(153) מעיני' העדה: שלח טו, כד. ראה
אגה"ק שם.

(144) להשיב: אגד: להיות משיב.
(145) כו': אגד: הנ"ל.
(146) מאמר הר"מ דשכינתא .. לדוך: ראה
זהר חדש רות עז, סע"ב.
(147) שכינתא הוא עולם הדיבור: ראה עה"כ
לבעל סדר הדורות מערכת דבור. אגה"ק סכ"ה
קמ, ב. זהר רע"מ פינחס רכח, א. שם, ב. רל, א.
ת"ז בהקדמה ב, סע"ב.
(148) לגבוה וגבוהים עליהם: ע"פ קהלת ה,
ז.
(149) ומעשה: אגד: למעלה.

בן יכבד אב ואם

לעילוי נשמת אבינו
אוד מוצל מאש
ר' יוסף בנימין קאלטמאנן ז"ל
ב"ר מנשה הי"ד
נולד ביום שביעי של פסח תרפ"ח בק"ק פרעשבורג
נפטר ביום ח"י אדר ב' תשע"ו
העמיד דורות לשם ולתפארת עוסקים בתורה ובמצות
ובשליחות כ"ק אדמו"ר זי"ע
ולזכות אמנו – יבלח"ט – מרת שולמית חנה תחי'

נדפס על ידי ולזכות בניהם ובתם
מרת רות פעסיל ובעלה הרה"ת מרדכי שמערלינג ומשפחתם
הרה"ת מנשה נתנאל וזוגתו מרת דינה יהודית ומשפחתם
הרה"ת אריה וזוגתו מרת אסתר נחמה דינה ומשפחתם
למשפחת קאלטמאנן
שיחיו לאריכות ימים ושנים טובות

זכות כ"ק אדמו"ר הזקן תגן עליהם ועל משפחותיהם
לברכה והצלחה בכל עניניהם בגו"ר
בטוב הנראה והנגלה